

EEN VAN DE BEELDEN UIT DE REEK.

TEKST & (PRODUCT)FOTOGRAFIE JAN KONINGEN

PRO SCHOMMELKOP MET CAMERA EN STRAKKE LENSCHOEZEN.

BEWEGINGSVRIJHEID ZONDER BEWEGINGSONSCHERPTE

VLUCHT VAN EEN KERKUIL GEVOLGD VANAF STATIEF MET SCHOMMELKOP. GETRACHT IS ZOVEEL MOGELIJK BEELDEN TE MAKEN. FOTO'S MARCEL VAN BALCOM TIJDENS WORKSHOP IN MEI.

VEEL SPORT- EN NATUURFOTOGRAFEN STAAN VOOR HET DILEMMA FOTOGRAFEREN UIT DE HAND OF VANAF STATIEF. UIT DE HAND FOTOGRAFEREN MET LANGE LICHTSTERKE TELEOBJECTIEVEN VRAGEN EEN VASTE HAND EN ZEER KORTE SLUITERTIJDEN DOCH GEVEN OPTIMALE VRIJHEID. MAAR HET GEVAAR VOOR BEWEGINGSONSCHERPTE LIGT DUIDELIJK OP DE LOER. ZEKER IN BOSSEN BIJ MINDER FRAAI WEER. DE ROEP OM EEN STEVIG STATIEF IS IN DIE GEVALLEN GROOT. ZO'N DING BEPERKT JE DAN WEL IN JE BEWEGINGSVRIJHEID. NIET ALLEEN TIJDENS HET TRANSPORT VAN DE ENE PLEK NAAR DE ANDERE MAAR OOK TIJDENS DE OPNAMEN.

Een goed alternatief is een een-beenstatief. Zeker langs de sportvelden kom je deze bij bosjes tegen. Natuurfotografen met veel geduld (bijna een vereiste) maken uitgebreid studie van de dieren die zij willen fotograferen en zoeken naar een plaats waar zo'n dier zich regelmatig bevindt. Vanuit een schuiltent (CM 121) en vanaf een stevig statief kunnen fraaie beelden geschoten worden. Wil je toch wat vrijer door de natuur bewegen en je laten verrassen door zich verplaatsend wild is er sinds enkele jaren een nieuw fenomeen; een statief met schommelkop, al dan niet met camouflage.

Schommelkop? Zult u denken. Dat hoort toch bij die hondjes op de hoedenplank van een automobiel. Ook, maar het is tevens een nieuw accessoire voor de fotograaf van bewegende onderwerpen variërend van vogels tot raceauto's. De producenten noemen deze koppen Gimbal Heads.

L en U schommel

Veel statieven hebben een beweegbaar cameraplateau die vast te zetten is met meerdere knoppen. Wil je zo een bewegend object volgen heb je vaak beide handen nodig om de camera te sturen en deze statiefknoppen te bedienen. Je komt dan handen te kort om te zoomen en te ontspannen. Nu is er de schommelkop, te bevestigen op ieder stevig statief. In principe te verkrijgen in twee vormen, beide in meerdere uitvoeringen. De twee hoofdvormen zijn een L-vormige en U-vormige steun. Deze steunen zijn zo op een statief te plaatsen dat ze horizontaal rond kunnen draaien. Op zich niets bijzonders, maar dit gebeurt met afgeschermd kogellagers en ze draaien opvallend soepel. Om dit ook echt horizontaal te laten gebeuren zijn sommige steunen voorzien van een waterpas. De L-vormige steun heeft boven in de verticale poot een draaibaar ophangpunt voor verticale beweging. Ook hier weer een kogellager. Eenvoudig uitgevoerde

schommelkoppen hebben op dit bovenste ophangpunt een verticale camerasteun.

Een luxe uitvoering hiervan heeft aan dit bovenste ophangpunt een bracket hangen met een horizontale camerasteun waarmee een schommelbeweging gemaakt kan worden. Waaraan dit accessoire de naam heeft te danken. Deze L-vormige steun kent weer verschillende uitvoeringen wat betreft de sterkte in verband met het gebruikte objectief. De lichtere modellen zijn makkelijker te vervoeren maar kunnen niet al te grote objectieven behappen. Voor de grootste objectieven kom je bij de PRO modellen terecht. Deze zijn nog steviger uitgevoerd met verbeterde lagering voor nog soepeler bewegen.

De U-vormige kop heeft een schommel met twee ophangpunten, oogt nog degelijker maar werkt eigenlijk hetzelfde. Deze schommelkop kan geleverd worden in geheel lichtmetalen uitvoering maar ook gemaakt van carbon fiber. Inmiddels is er een redelijk

SCHOMMELKOP MET 'NAKED' CAMERA.

JOBU BWG JR 2. DE GOEDKOOPSTE UITVOERING.

JOBU BWG JR 2 KIT. MET BRACKET VOOR HORIZONTALE CAMERA STEUN.

JOBU BWG-LW. MK II.

JOBU BWG-HD. MK II. ZELFDE ALS DE VORIGE MAAR DAN MET BRACKET.

JOBU DWG-PRO. DE DEGELIJKSTE.

JOBU DWG-PRO. ZIJAAZICHT MET LOCK.

DIETMAR-NILL. EENVOUDIGE METALEN DUBBEL-STEUN SCHOMMELKOP.

FEISOL UA-180. LUXE DUBBELSTEUN SCHOMMELKOP VAN CARBON FIBER.

WORKSHOPS

De distributeur van deze schommelkoppen doet mee aan gemiddeld 8 workshops per jaar die georganiseerd worden door een natuurfotograaf (Marcel van Balkom). Dit gebeurt in en rond een omgebouwde boerderij in Zeeuws Vlaanderen. Een valkenier (Marina Bliëk) met assistent treden daarbij op met verschillende roofvogels die vele malen een korte vlucht maken. Amateurs en professionals die zich ingeschreven hebben voor zo'n workshop kunnen zo leren een vogel in de vlucht vast te leggen. Tevens kunnen ze schommelkoppen uitproberen. Zo heb ik ook kennis mogen maken met de schommelkop. En ik mag zeggen, het werkt. Bij 5 tot 8 foto's per vlucht staat de vogel, al dan niet op de juiste plek, steeds in beeld. Met beide handen aan de camera is de vogel zonder enige belemmering te volgen. Een groter probleem in deze is om de vogel scherp te krijgen. Enkele reeksen hadden prachtig scherpe achtergronden maar een wazige vogel in beeld. Camera's met enkele scherpstelvlakken hebben het heel moeilijk. Hierbij speelt de combinatie ervaring van de fotograaf en de cameratechniek een heel grote rol. Het AF systeem en de snelheid van opnemen zijn belangrijke factoren.

ENKELE DEELNEMERS TIJDENS DE WORKSHOP.

EEN VAN DE VALKENIERS. DE OEHOE HEeft VOORAL BELANGSTELLING VOOR DIE VREEMDE VOGEL OP ZIJN DRIE POTEN.

VER DOORGEVOERDE CAMOUFLAGE.

ruime keus en de prijzen zijn navenant, die variëren van €199 tot €599.

Een aantal bekende merken zijn Feisol voor de carbon fiber schommelkoppen en dito statieven en Jobu-Design voor de lichtmetalen schommelkoppen.

Thuisgekomen heb ik hetzelfde ook geprobeerd met mijn eigen statief. Dit is een zwaar statief van zo'n 30 jaar oud. Het cameraplateau kan gefixeerd worden met een lange hendel. Met deze hendel kan het geheel rond gedraaid en ook voor- en achterover gekanteld worden. Als alles zo los is gedraaid dat je bij het draaien geen frictie meer voelt heb je toch wel speling zodat er bewegingsonscherpte kan ontstaan. Met een hand aan de camera om de sluiters te bedienen moet je met de andere hand die hendel bedienen en daarmee komen de problemen. Op zeker moment stoot je hand met hendel al draaiende tegen je strottenhoofd. Dan kun je twee dingen doen; of stoppen met de beweging

of je hoofd naar achter bewegen zodat je de controle over je zoeker kwijt bent. Niet helemaal ideaal.

Ook heb ik het geprobeerd op een statief met een groot balhoofd. Je kunt zo de camera ook met beide handen vasthouden maar al bewegend bestaat de kans dat je de camera niet altijd horizontaal houdt. Dus de schommelkop heeft hoofdzakelijk voordelen. Stabiel en veel bewegingsvrijheid. Alle bewegende delen zijn vast te zetten wat het vervoeren makkelijker maakt. De distributeur van deze schommelkoppen levert een compleet programma voor deze vorm van fotografie. Mooie superlichte statieven van carbon fiber, camouflagehoezen voor objectieven en statiefpoten, schuiltenten en camouflage kleding. Objectief-camouflage kan bestaan uit strakke hoezen rond de objectieven of een soort zak om objectief, camera en schommelkop.

INFO: WWW.JOBU-DESIGN.NL